

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Ivdiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos & Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

9. Principium & finem vitæ humanæ, lachrymis ipsis suam fragilitatem restari.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45701

alia in exemplum, alia in familiaritatem, alia in admirationem, plurima, & quidem aliqui venenata, in morborum nostrorum medicinam. Quid ex his omnibus aliud discimus, quam naturae nostrae imbecillitatem? Qui aliud vult esse, homo non vult esse. At cur homini aliam naturam non dedit Deus? Non dedisset illam homini, si aliam naturam dedisset. Hanc autem sapientissime dedit. Si enim homo, tot ærumnis, tot casibus, tot morbis, morti denique ipsi expositus adhuc superbit, & leges diuinæ contemnit, quid facturus erat, si neque vulnerari, neque ægrotare potuisset? Videmus quosdam arte magica, & nescio quibus amuletis se invulnerabiles arbitrantes, quid illi ea confidentia non audent? alij, quantum magis sunt consciij suæ fragilitatis, tanto sunt cautiiores. Certè nemo est, qui morbis indignetur, quin etiam naturæ suæ indignetur.

Fragilitatem nostram hanc ne nesciremus, voluit nos Deus vitam cum lachrymis inchoare, & identidem flere, dum adhuc nec serpere quidem possumus. Ut autem viuere incipimus cum ploratu, ita etiam desinimus. Vel enim ipsi ploramus morituri; vel mortuos nos plorant amici. Ante mortem enim vel senescimus, vel ægredimur. Vtrumque plorabile est. Et morbos plerique deplorant. Senium multi, si non omnes, optant. Sed ut Ausoni cecinit:

ipsa senectus

*Expectata diu, votisq; optata malignis,
Obiicit innumeris corpus lacerabile morbis.*

Rara enim sunt exempla viridis senectutis; quia labentibus tunc corporis animique viribus

Multa senem circumueniunt incommoda.

Sicut enim in amphora videmus grauissimam turbidissimamque faciem subsidere, ita tunc languet corpus, quod prope est à fine. Nec morbus est tantum senectus, sed etiam incurabilis morbus.

Quare non inauis est consolatio illa Nysseni. *Forstan angit te,* S. Gregor. *quid ad senectutem (Pulcheria) non peruenit?* *Quid verò, dic mihi Nyssen orat.* pulchri cernis in senectute? an pulchrum prurire, ac fricari oculos? in funere corrugari genas? ex ore desluere dentes, & lingua balbutiem ingenerari? manibus subremiscere? ad terram incurvare? titubare atq; Cels. lib. 2° subclau. cap. 6, seq. &

IX.

Auson. in
Eclogis, seu
Eidyll. 7.

Hippocratem
sect. & Apho-
rism. de in-
commodis
senectutis.

subclaudicare pedibus? ducibus inniti? despere corde, ac delirare? voce
absurda atq. inepta pronuntiare? Scilicet ea aetate, quasi paularim
moriatur homo, mortisque moriendo admoneatur, ita omnia
sensim in ipso deficiunt. Mutatur facies, &c., quae serena erat,
triste quid per se fert. Deficit lumen oculorum, si non omnino
cæcatur. Palpebrae stillant lachrymas. Cerebrum catarrhis
abundat. Vnde narium fluxus, phlegmata, tusses, excretiones.
Quod respexit Iuuenalis:

Gen. 27, 11;
1. Reg. 3, 2,

Et iam laue caput madidiq; infantia nasc.

Perdidit ille oculos, & luscis innidet ambo.

Isaac certe & Heli præ senio caligauerunt adeò, vt oculis lumen
ipsum non cernerent. Quod istis contigit in senectute, alijs ju-
uenibus euenit, qui videntes non vident, natura jubente, se defe-
cturos; aut si vident, frustra naturam suam detestantur. Tales
enim eos esse oportet, si volunt esse; quia naturam defectibus
obnoxiam acceperunt.

C A P V T XVI.

*Alteram morborum causam, esse naturam non solum
elementorum, sed etiam locorum.*

I.

Galen. in De-
finitionib.
medicis.

NT, quæ de natura hominis tradidimus, altius penetra-
mus, obseruandum nobis est, eam vel secundum se, vel
secundum sua principia spectari posse. Ad naturam
hominis, secundum se pertinet integritas, symmetria,
concordia, & aquabilitas elementorum. Elementorum autem,
seu principiorum est, agere & pati, & admittere qualitatum va-
rietatem. Galenum audiamus. Elementum est, inquit, ex quo
primo & simplicissimo, cuncta sunt facta, in quod primum & simpli-
cissimum cuncta resoluuntur. Athenaeus autem in tertio volumine sic
ait: Elementa medicina, ut quidam tradiderunt, sunt calidum, humi-
dum, frigidum, siccum. Ex quibus primis apparentibus & simplici-
ssimis, & minimis homo constituitur, & in qua ultima tandem appa-
rentia & simplicissima, & minima resolvetur. Quando scilicet
symmetria illa concordiaque vel qualitatum & temperamenti,
vel elementorum, hominis naturæ debita, domestico aliquo dis-

sidio